

GUIA DOCENT

**ESCRITURA I SOCIETAT EN LA HISTÒRIA
DEL PAÍS VALENCIÀ**

(14504)

**LLICENCIAT EN HISTÒRIA (PLA 2000)
CURS ACADÈMIC 2006-2007**

PROFESSORS:

**Mª Luz Mandingorra Llavata (Grup AI)
José Vicente Boscá Codina (Grup BI)**

I.- DADES INICIALS D'IDENTIFICACIÓ

Nom de l'assignatura:	Esriptura i societat en la Història del País Valencià
Caràcter:	Obligatori
Titulació:	Llicenciat en Història
Cicle:	Primer cicle
Departament:	Història de l'Antiguitat i la Cultura Escrita
Professors responsables:	José Vicente Bosca Codina U.D. Paleografia i Diplomàtica 7 ^e pis Jose.V.Bosca@uv.es M ^a Luz Mandingorra Llavata U.D. Paleografia i Diplomàtica 7 ^e pis M.Luz.Mandingorra@uv.es

II.- INTRODUCCIÓ A LA ASSIGNATURA

“Esriptura i societat en la història del País Valencià” és una assignatura quadrimestral de tercer curs, de caràcter obligatori.

Aquesta és una assignatura de caràcter introductori que posa en contacte a l'alumne amb les característiques generals dels contextos de producció, ús i conservació dels testimonis escrits del període que compren des de la introducció de l'escriptura fins a la difusió generalitzada de la impremta de tipus mòbils en els territoris que actualment constitueixen el País Valencià.

III.- VOLUM DE TREBALL

Fa referència al total d'hores, presencials i no presencials, que hipotèticament dedica l'estudiant a l'assignatura. Aquesta assignatura té una càrrega de 4'5 crèdits, distribuïts al llarg de 15 setmanes i la distribució del volum de treball per a l'estudiant és la següent:

☛ ASSISTÈNCIA A CLASSES.

-Assistència a classes teòrico-pràctiques: 2 hores/setmana x 15 setmanes= 30 hores curs.

➤ ESTUDI GENERAL I PREPARACIÓ D'EXÀMENS.

- Estudi habitual de continguts per a la preparació de les classes teòrico-pràctiques: 1'5 hora/setmana x 15 setmanes= 22'5 hores.
- Estudi per a la preparació d'exàmens: 32 hores/curs

➤ REALITZACIÓ D'UN TREBALL INDIVIDUAL OBLIGATORI.

-12'5 hores

➤ ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES.

- Assistència a tutories programades: 2'5 hores/curs
- Assistència a pràctiques: 5 hores/curs
- Preparació de les pràctiques: 5 hores/curs

➤ REALITZACIÓ D'EXÀMENS.

- Realització d'exàmens i proves d'avaluació: 1 examen x 3 hores

En síntesi:

	Hores/curs
ASSISTÈNCIA A CLASSES TEÒRICO-PRÀCTIQUES	30
PREPARACIÓ DE CLASSES TEÒRICO-PRÀCTIQUES	22'5
ESTUDI I PREPARACIÓ D'EXÀMENS	32
REALITZACIÓ D'EXÀMENS	3
REALITZACIÓ D'UN TREBALL OBLIGATORI	12'5
ASSISTÈNCIA A TUTORIES	2'5
ASSISTÈNCIA A PRÀCTIQUES	5
PREPARACIÓ PRÀCTIQUES	5
TOTAL VOLUM TREBALL	112'5

IV.- OBJECTIUS GENERALS

- Aconseguir que l'alumne utilitze correctament les categories d'anàlisi i els conceptes vinculats a la història de la cultura escrita.
- Comprendre el significat de l'escriptura com a instrument vertebrador i organitzador de la societat en les coordenades geogràfiques i cronològiques establertes.
- Identificar i reconèixer les diferents fases de la diacronia de l'ús de l'escriptura al País Valencià dins del marc europeu de referència.

V.- CONTINGUTS

L'assignatura s'articula de manera cronològica en quatre grans temes, els continguts dels quals són els següents:

1. Els primers testimonis: l'escriptura ibèrica (s. IV a. C. – s. I d. C.).
2. El model de cultura escrita romà: centre i perifèria (s. VII a. C.-s. III d. C.)
3. Els canvis de la cultura escrita en el trànsit de l'Antiguitat a l'alta Edat Mitjana (s. III - VII).
4. La immersió del País Valencià en la cultura escrita àrab (s. VIII – s. XIII).
5. La renovada alfabetització occidental (ss. XI-XII).
6. La reincorporació del País Valencià a la cultura escrita llatina (ss. XIII-XIV).
7. El context d'aparició i difusió de la impremta de tipus mòbils (s. XV).
8. Les noves pràctiques d'escriptura públiques i privades.

VI.- DESTRESES QUE CAL ADQUIRIR

El domini de l'assignatura, més enllà dels continguts propis teòrics i pràctics, comporta necessàriament l'adquisició d'una sèrie d'habilitats i competències vinculades a les especificitats de la pràctica historiogràfica i del coneixement històric, en particular:

-Desenvolupar una mirada crítica sobre el patrimoni escrit a partir del qual l'historiador construeix el seu coneixement.

-Prendre consciència del fet que aquest patrimoni escrit és el fruit d'una sèrie de mecanismes de selecció tant d'ordre funcional com ideològic.

-Utilitzar correctament repertoris bibliogràfics, col·leccions epigràfiques i edicions de testimonis escrits en general.

VII.- HABILITATS SOCIALS

- Comunicació oral i escrita adequada.
- Capacitat d'argumentació des de criteris racionals.
- Capacitat d'anàlisi i de síntesi.
- Aprenentatge autònom.
- Respecte cap a opinions divergents.
- Respecte cap a cultures alienes a la pròpia.
- Motivació per l'esforç i per la qualitat.

VIII.- TEMARI I PLANIFICACIÓ TEMPORAL

	TEMA	Setmanes
1	DELS ORÍGENS A L'ALFABET LLATÍ.	4
2	LA CONCLUSIÓ D'UNA TRAJECTÒRIA GRÀFICA I LA IMMERSIÓ DEL PAÍS VALENCIÀ EN LA CULTURA ESCRITA ÀRAB.	3
3	LA REINCORPORACIÓ DEL PAÍS VALENCIÀ A LA CULTURA ESCRITA OCCIDENTAL.	4
4	CONTINUÏTATS I TRANSFORMACIONS: EL PRELUDI D'UN NOU HORITZÓ PER A LA CULTURA ESCRITA.	4

IX.- BIBLIOGRAFIA

Lectures per a la preparació de les classes teòrico-pràctiques que seran objecte de control i avaluació:

1. CAVALLO, G. (2002) "La alfabetización en Grecia y Roma". En: CASTILLO GÓMEZ, A. (coord.) (2002) *Historia de la cultura escrita. Del Próximo Oriente Antiguo a la sociedad informatizada*, Gijón, Ed. Trea, pp. 69-112.
2. PETRUCCI, A. (2002) *La concepción cristiana del libro entre los siglos VI y VII*. València, Ed. Universitat de València, (Arché, 9).
3. CLANCHY, M.T. (1999) *La cultura escrita, la ley y el poder del estado*. Valencia, Ed. Universitat de València ("Arché" nº 5).
4. PETRUCCI, A. (1999) "Leer en la Edad Media". En: IDEM, *Alfabetismo, escritura, sociedad*. Barcelona, Ed. Gedisa, pp. 183-196.

Bibliografia general i de consulta:

-BARCELÓ, C. (1998) *La escritura árabe en el País Valenciano: inscripciones monumentales*. Valencia, Ed. Universitat de València.

-BELTRÁN LLORIS, F. (1980) *Epigrafía Latina de Saguntum y su territorium: cronología, territorium, notas prosopográficas, cuestiones municipales*. Valencia, Ed. Servicio de Investigación Prehistórica.

-CASTILLO GÓMEZ, A. (coord.) (2002) *Historia de la cultura escrita. Del Próximo Oriente Antiguo a la sociedad informatizada*. Gijón, Ed. Trea.

-CAVALLO, G.; CHARTIER, R. (dirs.) (1997) *Historia de la lectura en el mundo occidental*. Madrid, Ed. Taurus.

-COHEN, M.; SAINTE FARE GARNOT, J. (eds.) (1971) *La escritura y la psicología de los pueblos*. 2ª ed., Madrid, Ed. Siglo XXI.

-CORELL, J. et al. (1994) *Inscripcions romanes de Saetabis i el seu territori*. Amb la col·laboració de Xavier Gómez i Ferran Grau. València, Ed. Nau Llibres.

- CORELL, J. et al. (1996) *Inscripcions romanes d'Edeta i el seu territori*. Amb la col·laboració de Xavier Gómez. València, Ed. Nau Llibres.
- CORELL, J. et al. (1997) *Inscripcions romanes de Valentia i el seu territori*. Amb la col·laboració de Xavier Gómez i Concha Ferragut. València, Ed. Nau Llibres.
- CORELL, J. et al. (1999) *Inscripcions romanes d'Illici, Lucentum, Allon, Dianium i els seus respectius territoris*. Amb la col·laboració de Xavier Gómez i Concha Ferragut. València, Ed. Nau Llibres.
- CORELL, J. (2002-2006) *Inscripcions romanes del País Valencià*. Amb la col·laboració de Xavier Gómez. València. Ed. Universitat de València.
- GIMENO BLAY, F.M. (1990) "Materiales para el estudio de las escrituras de aparato bajomedievales". En: *Epigraphik 1988. Fachtagung für mittelalterliche und neuzeitliche Epigraphik, herausgegeben von Walter KOCH*. Wien, Ed. pp. 195-216.
- PETRUCCI, A. (1999) *Alfabetismo, escritura, sociedad*. Barcelona, Ed. Gedisa.
- VELÁZQUEZ SORIANO, I. (2000) *Documentos de época visigoda escritos en pizarra (Siglos VI-VIII)*. Monumenta Palaeographica Medii Aevi. Series Hispanica. Turnhout, Ed. Brepols, 2 vols.
- VIVES, J. (1969) *Inscripciones cristianas de la España romana y visigoda*. Barcelona, Ed. Biblioteca Balmes.
- (1971-1972) *Inscripciones latinas de la España romana: antología de 6.800 textos*. Barcelona, Ed. Universidad de Barcelona.

Aquesta bibliografia general es completarà amb bibliografies específiques que s'inclourà en l'ANNEX A LA GUIA DOCENT que es lliurarà el primer dia de classe de l'assignatura.

X.- METODOLOGIA

1. Classes presencials:

Hi haurà dues hores de classes presencials a la setmana, es a dir, d'activitat en l'aula habitual de l'assignatura o del grup. Al llarg d'aquestes classes, el professorat exposarà i explicarà aquells aspectes fonamentals que guiaran l'alumne en l'estudi i comprensió dels diferents temes. Aquestes classes tenen un caràcter teòrico-pràctic, de manera que hom atindrà tant als continguts de natura històrica que són objecte d'estudi en aquesta assignatura, com als procediments i mètodes de treball aplicats als diferents materials que constitueixen els fonaments empírics dels continguts esmentats. Les casses teòrico-pràctiques constituïran per tant la base a partir de la qual l'alumne podrà preparar la seua participació activa en les classes pràctiques que

s'inclouen dins de les activitats complementàries. Paral·lelament a l'exposició en classe de cada tema, els estudiants hauran de realitzar obligatòriament les lectures que figuren en la Bibliografia de la Guia docent i que seran objecte de control i avaluació en les dades fixades al cronograma.

2. Assistència a tutories programades:

Aquestes tutories són obligatòries i llur objectiu és la preparació i seguiment del treball individual com de les pràctiques avaluable que ha de realitzar cada estudiant. La programació d'aquestes tutories s'inclourà en l'ANNEX A LA GUIA DOCENT que es lliurarà el primer dia de classe de l'assignatura.

3. Assistència a classes pràctiques:

Tenen com a objectiu aprofundir a través de materials diversos, aquells aspectes més rellevants del tema. Al llarg del curs es realitzaran quatre pràctiques (una per cada tema del temari) de 75 minuts de duració cadascuna, que tindran lloc en les dates fixades al cronograma i en l'aula que serà indicada oportunament pel professor. Els materials necessaris per a cada pràctica es lliuraran en la sessió de tutoria programada amb tal finalitat i els estudiants procediran a la seua preparació. Aquestes classes impliquen la participació activa dels estudiants, que assumiran de manera alternativa la responsabilitat de la seua exposició. La preparació i participació en les classes pràctiques serà obligatòria i objecte d'avaluació.

4. Realització d'un treball individual:

Cada alumne realitzarà un treball, les característiques i tema del qual s'indicaran en l'ANNEX A LA GUIA DOCENT que es lliurarà el primer dia de classe de l'assignatura.

XI.- AVALUACIÓ DE L'APRENENTATGE

L'avaluació de l'assignatura consta de quatre proves que cada estudiant haurà de realitzar obligatòriament:

1. Examen escrit: es realitzarà en el mes de juny i constituirà un 50% de la nota total.
2. Preparació de classes teòriques: l'estudiant haurà de realitzar quatre lectures obligatòries que seran objecte de control i avaluació en les dates que figuren en el cronograma. Els controls de lectura sumaran un 25% de la nota total.
3. Avaluació de classes pràctiques: Cada estudiant realitzarà en classe l'exposició d'una activitat pràctica, que serà avaluada pel professor. Aquesta activitat constituirà el 10% de la nota total.
4. Al llarg del curs l'estudiant realitzarà un treball individual que serà assignat pel professor al començament del curs; el valor total en la nota final serà d'un 15%.

En síntesi:

Examen escrit	50%
Preparació classes teòriques	25%
Avaluació classes pràctiques	10%
Treball individual obligatori	15%
TOTAL	100%

VNIVERSITAT Đ VALÈNCIA

ESCRITURA I SOCIETAT EN LA HISTÒRIA DEL PAÍS VALENCIÀ

CRONOGRAMA DE L'ASSIGNATURA

DI	Dt	Dc	Dj	Dv	Ds	Dg	DI	Dt	Dc	Dj	Dv	Ds	Dg	DI	Dt	Dc	Dj	Dv	Ds	Dg	DI	Dt	Dc	Dj	Dv	Ds	Dg	DI	Dt
----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

2006	Setembre																					22	23	24	25	26	27	28	29	30							
	Octobre						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
	Novembre			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30				
	Desembre					1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	

[illegible]

Dates de les classes pràctiques

 Dates límit de lliurament dels controls de lectura

	Data límit de lliurament del treball
---	--------------------------------------